

Ajuntament de
Cassà de la Selva

FONS CAN FRIGOLA

[ÀREA D'IDENTIFICACIÓ]: CAT-AMCS-707

[NIVELL DE DESCRIPCIÓ]: Fons

[VOLUM I SUPORT]: Pergamí, paper, cartró, vidre i altres suports. 28m Lineals

[NOM DEL(S) PRODUCTOR(S)]: Família Frigola

[HISTÒRIA DEL(S) PRODUCTOR(S)]:

La família Frigola, va comprar el palau Salvà, en el segle XIX a l'Ajuntament de Cassà de la Selva i en un moment indeterminat varen deixar la casa pairal per anar a viure a l'antic palau Salvà que amb el pas dels anys va ser coneguda com can Frigola.

La família Frigola era una dels grans propietaris del municipi i tenia finques tan importants com el mas Oller i el mas Frigola d'Esclet a Cassà i d'altres a la Massana a Vilablareix.

El palau Salvà i la torre annexa estan protegides des del 22 d'abril de 1949 a l'estar inclòs en el decret de protecció de castells Espanyols, publicat al BOE 125 de 5 de Maig de 1949, pàgina 2058. També consta com a Bé Cultural d'Interès Nacional, classificat com a Monument Històric amb el número de catàleg 624-MH, establert per la disposició addicional segona de la Llei 9/93 del Patrimoni Cultural Català. Figura en la Fitxa 3-A del Catàleg de Patrimoni de l'Ajuntament de Cassà de la Selva de 1987 inclòs en el Pla d'Ordenació Urbanístic Municipal.

La casa es localitza al carrer Avall, número 13, al peu de l'antic camí ral. Es tracta d'un edifici d'estil gòtic tardà d'ús defensiu. L'edifici data del segle XVI amb importants reformes en el segle XVIII. Del conjunt en destaca la façana i la torre annex que va ser utilitzada com a presó fins a la segona meitat del segle XX.

Els primers ocupants de la casa varen ser la família Salvà i l'any 1637 la propietat va ser venuda per mossèn Salvà a Montserrat Vall-Llobera i Ros. L'any 1670 encara era d'aquesta família i es seguia anomenant casa Salvà. Posteriorment aquell edifici passaria a ser un hostel de propietat de l'Ajuntament que el llogava tots els anys per poder construir una escola per a nens. L'any 1841 l'edifici fou venut en una subhasta pública a Josep Frigola, conservant l'Ajuntament únicament la torre segregada de l'edifici i que va continuar funcionant com una presó. Des de l'any 1841 diferents generacions de la família Frigola han residit en aquesta casa fins que va ser adquirida per l'Ajuntament l'any 2018.

[HISTÒRIA ARXIVÍSTICA]: La família Frigola va conservar la documentació generada pels diferents membres de la família a partir de l'adquisició de la finca a l'Ajuntament i també va conservar part de la documentació patrimonial de la família. La documentació es va incorporar a l'arxiu després que l'Ajuntament readquirís l'antic palau Salvà. Un important conjunt de

pergamins es conservava a l'interior d'un armari, mentre que la resta de documentació es trobava repartida en diferents sales. En el primer pis també es conservava una important biblioteca, i la gran majoria dels volums varen quedar propietat dels hereus de l'immoble. També es va localitzar una petita habitació que havia servit de laboratori i on es varen localitzar algunes plaques de vidre.

Els pergamins després del seu ingrés a l'arxiu varen ser aplanats i consolidats per una empresa de restauració i varen ser transcrits per Joaquim Mundet.

Dins el fons Frigola es van localitzar unes llibretes del Sant Hospital que s'han incorporat al fons de l'Hospital (id. 13618): llibretes d'entrades de les rendes i caritats del Sant Hospital (1778-1781), llibreta amb les entrades i sortides del Sant Hospital (1772-1775). Sembla que l'administrador d'aquestes rendes era el prevere Jaume Frigola.

[DADES SOBRE L'INGRÉS]:

L'any 2018 l'Ajuntament compra can Frigola i el mes de setembre la documentació que hi havia a l'immoble ingressa a l'arxiu, gràcies al desig de la família.

[ABAST I CONTINGUT]:

En el fons hi ha el document més antic de l'arxiu: un pergamí de l'any 1145.

El fons compta amb documents que van des de 1145 a 2020 i els podem dividir en dos grans blocs:

- Documents generats per la família Frigola derivats de l'administració del patrimoni i personals.
- Documents derivats de la seva activitat econòmica.
- Documents d'història arxivística.

[SISTEMA D'ORGANITZACIÓ]:

La documentació del fons està agrupada en un únic quadre de classificació que compta amb 24 sèries. Tota la documentació està inventariada a nivell de Unitat d'Instal·lació, respectant al màxim l'organització original. S'han separat els pergamins, les imatges i els objectes per raons de conservació.

QdC:

Sèrie	Subsèrie	Títol
010000000		Documents Personals
020000000		Documents mèdics
030000000		Documents militars
040000000		Correspondència
050000000		Administració del patrimoni
050000000	1	Empresa Viveros Catalanes
050000000	2	La Massana
050000000	3	Girona Fruit

050000000	4	Mas Pascual
050000000	5	Mas Carrió
060000000		Documentació econòmica
070000000		Documentació religiosa
070000000	1	Documentació de parròquies
080000000		Documentació Jurídica – Legal
090000000		Ensenyament i educació
090000000	1	Formació en costura
100000000		Ajuntaments
100000000	1	Ajuntament de Cassà de la Selva
100000000	2	Ajuntament de Santa Pellaia
110000000		Hospital Militar d'Arenys
120000000		Impresos
120000000	1	Cromos
130000000		Partitures
140000000		Hemeroteca
150000000		Imatges
160000000		Biblioteca
170000000		Objectes
180000000		Pintura i Arts Gràfiques
190000000		Mapes
200000000		Manualitats
888888888		Història Arxivística
999999999		No classificat

Justificació de sèries:

- 1.- Documents personals: Es tracta d'una sèrie en la que hi hem inclòs tota aquella documentació que té estrictament caràcter personal. Per exemple carnets d'identitat o dietaris personals.
- 2.- Documentació mèdica: Tot document que té relació amb la medicina o la farmacologia. Dintre la família Frigola hi havia alguns membres que van practicar aquestes disciplines i, sobre tot, conservem receptes de remeis farmacològics.
- 3.- Documents militars: Documents relacionats amb el servei militar dels membres de la família Frigola.
- 4.- Correspondència: Tant d'entrada com de sortida.
- 5.- Administració del patrimoni: Aquí s'hi contempla tot document relacionat amb l'administració de bens mobles i immobles, així com aquells relacionats amb activitats empresarials.
 - 5.1.- Empresa Viveros Catalanes: Documentació relacionada amb l'activitat empresarial de J.M Frigola Alameda sota la mercantil Viveros Catalanes.
 - 5.2.- La Massana: Es tracta d'una de les subsèries més extenses del fons. Està relacionada amb l'administració de la finca propietat dels Frigola a Vilablareix, principalment duta a terme per J.M Frigola Alameda.

5.3.- Girona Fruit: Documentació intrínsecament relacionada amb La Massana, ja que ambdues empreses col·laboraven.

5.4. i 5.5.- Mas Pascual i Mas Carrió: Documents relacionats amb l'administració dels dos masos.

6.- Documentació econòmica: principalment rebuts i factures, tot hi que també hi ha majors.

7.- Documentació religiosa: La família Frigola va estar molt vinculada a la religió. En aquesta sèrie hi trobem documents de caràcter místic i teològic, així com documentació generada pels sacerdots de la família (sermons, pregàries...)

7.1.- Documentació de parròquies: Els que foren mossens dintre de la família Frigola generaren una documentació que hem agrupat en aquesta sèrie. Principalment hi ha documents de Cassà de la Selva, Blanes i Arenys de Mar, tot hi que també n'hi ha algun d'altres parròquies.

8.- Documentació Jurídica – Legal: Documents judicials, alguns sense relació directa amb la família.

9.- Ensenyament i educació: Apunts escolars, llibres de text, diplomes i altres materials de la vida estudiantil dels germans Frigola, sobretot de la generació de principis de segle XX.

9.1.- Formació en costura: Subsèrie de documents propietat de Pilar Frigola relacionats amb la seva formació en costura.

10.- Ajuntaments: Dintre del fons Frigola hi ha documents que haurien d'estar en fons de l'Administració pública, ja que tot hi que foren elaborats per membres de la família Frigola, ho van ser en l'exercici de les seves funcions com a regidors i alcaldes.

1.10 i 110.2.- Documents relacionats amb els ajuntaments de Cassà de la Selva i Santa Pellaia.

11.- Hospital Militar d'Arenys: Dintre del fons Frigola hi va haver un membre que fou mossèn a Arenys de Mar. Possiblement per això hi ha alguns documents que haurien de formar part d'aquest fons.

12.- Impresos: Documents impresos de tirada, no personalitzats, però que no podem considerar com a publicació periòdica.

12.1.- Cromos: Hi ha diverses col·leccions de cromos dintre del fons.

13.- Partitures: Peces musicals, la majoria per a Piano de pp. S. XX.

14.- Hemeroteca: Es tracta d'una de les sèries més extenses del fons.

15.- Imatges: Conté fotografies, negatius i plaques de vidre.

16.- Biblioteca: Una de les sèries més extenses del fons.

17.- Objectes: Entre els documents s'hi ha trobat petits objectes, com per exemple carteres, un coixí o un barret de nadó.

18.- Pintures i arts gràfiques: La majoria dibuixos fetes pels germans Frigola a principis del segle XX.

19.- Mapes: Col·lecció de mapes, alguns impresos i d'altres manuscrits.

20.- Manualitats: Es conserven diversos treballs manuals, la majoria col·lages de principis de segle XX.

88888888.- Historia arxivística: Documentació generada actualment relacionada amb el tractament del propi fons.

99999999.- Documents no classificats: Documents que, degut al seu estat de conservació, no hem pogut incloure en cap de les sèries.

[INFORMACIÓ SOBRE AVALUACIÓ, TRIA I ELIMINACIÓ]: La documentació és de conservació permanent.

[INCREMENTS]: No es preveuen nous ingressos.

[CONDICIONS D'ACCÉS]: L'accés a la documentació del fons és públic.

[CONDICIONS DE REPRODUCCIÓ]: Les condicions de reproducció es regiran pel reglament de l'AMCS.

[LLENGÜES I ESCRITURES DELS DOCUMENTS]: Les llengües predominants són el català, castellà, italià, francès i llatí.

[CARACTERÍSTIQUES FÍSiques I REQUERIMENTS TÈCNICS]: Alguns documents es troben en molt mal estat i estant pendents de ser restaurats.

[INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ]: Inventari del fons Can Frigola. Estudi i transcripció de pergamins de Joaquim Mundet.

[EXISTÈNCIA I LOCALITZACIÓ DELS ORIGINALS]: Els originals es troben a l'AMCS.

[DOCUMENTACIÓ RELACIONADA]:

ADG. P-2-3154. ALMOINA. 1455-10-4

AGMCS. DOC 15. 1557-01-17

AHG. NOTARIALS. Notari Miquel Vidal de Cassà. 1581-06-13

ACA. ORM. Monacals-Hisenda vol 1702. Capbreus Monestir de Sant Feliu de Guíxols (1581-10-26). Cassà de la Selva. Notari: Miquel Vidal de Cassà de la Selva.

1582-02-11. ACA. ORM. Monacals-Hisenda, vol 1702. Capbreus Monestir de Sant Feliu de Guíxols (1581-1586). Cassà de la Selva. Notari: Miquel Vidal de Cassà de la Selva.

AOECS. 1584-01-06. Convocatòria per escollir els Consellers de la Universitat de Cassà

1593-05-25. ACA. ORM. Monacals-Hisenda, vol 1702

ADA. Notaria G-19-3213. 1596.

1618-10-25. (23621930 i 931) Capbreu signat per l'honorable Pere Salvà mercader del lloc de Cassà, a favor del Monestir de Sant Feliu de Guíxols.

AHG. NOTARIALS. MIQUEL VIDAL, notari de Cassà. 1618-11-17. Capbreu fet per Rafaela Llambra vídua de Roc Llambra.

ADG. C-1-3782. NUM 70. 1635.

AHG. Notarials Cassà. Ignasi Xiberta. Ll.43. 1668-04-15

1669-3-17. AHG. Notari: Ignasi Xiberta. Llibre 44. Cassà, ff.152.

AHG. NOTARIALS DE CASSÀ. Notari Ignasi Xiberta 1169-11-24.

AHG. Notarials. Ignasi Xiberta, Ll. 44 Cs. 1670-05-08.

AHG. Cs. 75. Notari: Pere Pagès de Cassà. 1726-07-21. (8633 i 8634).

ADG. Dotalies. D-463-5404. Any 1808.

Notaria Girona -9 L560 F-62 i 63.

Notaria Girona -9 L560 f-141.

Notaria Girona -10 P-510 F197

Notaria Girona -9 Protocol 560 Foli-136

AMCS/Fons de l'Administració local. Id. 9941. Comptes i relacions de la junta de pròpies del segle XVIII. De l'any 1759 a 1798.

AMCS: Administració Local. Id 9940. Llibre de talles i determinacions de l'any 1710.

Fons patrimonial de Ca n'Oller

Fons de l'Hospital

Fons de l'Administració Local

[BIBLIOGRAFIA]:

Catàleg de patrimoni arquitectònic de l'Ajuntament de Cassà de la Selva, 1987.

CATALÀ I ROCA, P; *Els castells catalans*, 1967-1979.

BOE 125 DE 5 DE MAIG

Patrimoni.gencat.cat

Portal Gironí – Historia i Genealogia (www.portalgironi.cat)

GENER J; Apunts d'Historia de Cassà, Colla Excursionista Cassanenca, 1970.

JUANOLA, M; Reportajes históricos cassanenses, Llumiguia, 1958.

El nucli urbà. Llumiguia, num 379, gener del 1983, p. 11

Joaquim Mundet, 2018.

La torre Salvana. Dolors Grau Ferrando, Febrer 2018.

[AUTORIA I DATA(ES)]: Oriol Portell, Setembre de 2020.

[FONTS]: Inventari Fons Can Frigola

[REGLES O CONVENCIONS]: Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC).
Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i
Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura